

Naturvärdesinventering
Idre Planområde Syd
Stiftelsen Idre Fjäll
2020-12-01
Älvdalens kommun, Dalarnas län

Naturvärdesinventering - Idre Planområde Syd

Älvdalens kommun, Dalarnas län, 2020

BESTÄLLARE	Stiftelsen Idre Fjäll
UPPDRAG	13011904 NVI Idre Planområde Syd
UTFÖRARE	Sweco AB
ANSVARIG	Daniel Tooke
INVENTERING	Daniel Tooke
RAPPORT	Daniel Tooke
GRANSKNING	Ruaridh Hägglund

Sammanfattning

Syftet med en naturvärdesinventering är att träffsäkert hitta, värdera och beskriva alla geografiska områden med betydelse för biologisk mångfald inom ett avgränsat inventeringsområde. I det här fallet är det ett 82 hektar stort område i närheten av Idre Fjäll skidort som undersökts. Idre Fjäll ligger cirka 9 kilometer nordöst om Idre tätort i Älvdalens kommun i Dalarna. Anledningen till inventeringen är att Stiftelsen Idre Fjäll, som driver skidanläggningen, planerar att utöka sin verksamhet i området med byggnation av nya nedfarter, liftsystem, bostäder och tekniska anläggningar. I samband med planering av projektet önskade Stiftelsen Idre Fjäll genomföra en naturvärdesinventering av området som underlag för projektet.

Till grund för arbetet ligger SIS standard (SS 199000:2014) för naturvärdesinventeringar. Inventeringen består av en förstudie och en fältstudie med detaljeringsgraden *Medel*, och tilläggen *Detaljerad redovisning av artförekomst* och *Värdeelement*. Ansvarig för inventeringen är Daniel Tooke vid Sweco Environment, och ansvarig för intern granskning hos Sweco Environment är Ruaridh Hägglund.

Under förstudien noterades det att delar av området sedan tidigare finns registrerade som nyckelbiotoper och sumpskogsmarker i Skogsstyrelsens databaser. För åtgärder inom en nyckelbiotop krävs samråd med Skogsstyrelsen, oberoende om nyckelbiotopen är registrerad eller ej.

Fältstudien ägde rum mellan den 21/9 och den 25/9, 2020.

De naturtyper som utgör inventeringsområdet är *skog och träd*, *myr* och *infrastruktur och bebyggd mark*. Sammanfattningsvis bedömdes majoriteten av inventeringsområdet hysa obetydliga naturvärden. Trots detta avgränsades totalt fem naturvärdesobjekt under fältstudien. Ett av dessa har naturvärdesklass 2 – högt naturvärde, och de övriga fyra har naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde. Samtliga naturvärdesobjekt som avgränsades har naturtypen *skog och träd*. Biotopvärdena i dessa objekt utgörs framför allt av sumpskogar, som är en ovanlig biotop i området, samt flerskiktade trädskikt med god förekomst av äldre träd, varierande topografi, gradienter i markfuktighet, samt riklig förekomst av död ved, småvatten och bäckar.

Inom inventeringsområdet registrerades 8 olika naturvårdsarter. Dessa består av de rödlistade, och av skogsvårdslagen prioriterade, fågelarterna stenfalk^{NT} och tretåig hackspett^{NT}, den prioriterade fågelarten tjäder och de fridlysta signalarterna violmussling^{NT}, lunglav^{NT} och varglav^{NT}. Inventeringsområdet är även rikt på de fridlysta lummerarterna revlumner och mattlumner. I och med antalet fridlysta arter inom delar inventeringsområdet kan ansökan om dispens från artskyddet till länsstyrelsen komma att bli aktuellt. Det noterades även en påtaglig diversitet bland vedsvamp, mossor och lavar i enstaka områden.

Under fältstudien registrerades totalt 26 olika värdeelement. De värdeelement som avgränsats bestod av 16 fynd av *död ved*, fem fynd av *värdefulla träd*, fyra fynd av *småvatten* och ett fynd av *klippor och block*.

Enligt SIS standard för naturvärdesinventering är det viktigt att den totala arealen av områden med naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde bibehålls eller förstoras, samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Slutligen, för objekt med naturvärdesklass 2 – högt naturvärde bedöms det att varje enskilt område med denna naturvärdesklass är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

Innehållsförteckning

Naturvärdesinventering	1
Sammanfattning	3
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
2 Metod	6
2.1 Metodbeskrivning	6
2.2 Metodval i det här uppdraget	6
2.3 Tidpunkt och ansvarig personal	6
2.4 Informationskällor och litteratur	6
2.5 GIS och fältdatafångst	6
2.6 Avvikelser och möjliga felkällor	6
2.7 Definition av naturvårdsarter	6
3 Resultat	8
3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet	8
3.2 Resultat av förstudien	9
3.3 Resultat av fältstudien	11
3.3.1 Naturvärdesobjekt	11
3.3.2 Fynd av naturvårdsarter	13
3.3.3 Fynd av värdeelement	17
4 Diskussion och slutsats	19
5 Källor	21
5.1 GIS-källor	21
5.2 Litteratur	22

Bilaga 1 – Objektskatalog

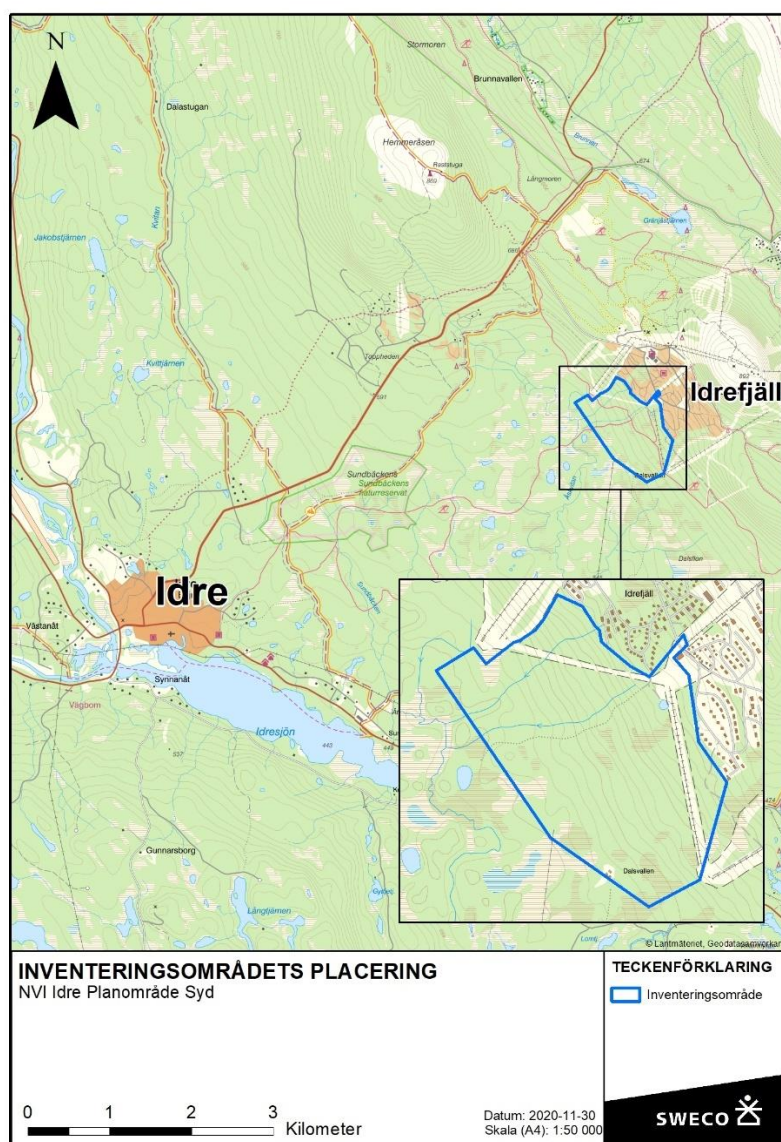
Bilaga 2 - Värdeelement

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Stiftelsen Idre Fjäll driver skidanläggningen Idre Fjäll, belägen ca 9 kilometer nordöst om Idre tätort i Älvdalens kommun i Dalarna. Stiftelsen Idre Fjäll planerar att utöka sin verksamhet i ett ca 82 hektar stort område sydväst om den nuvarande skidorten (figur 1). Det planerade projektet innefattar bland annat konstruktion av exempelvis nya skidliftar och nedfarter, bostäder och tekniska anläggningar. I samband med projektplaneringen har Stiftelsen Idre Fjäll beställt en naturvärdesinventering av området som underlag för projektet.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att på ett standardiserat sätt identifiera, avgränsa, beskriva och klassificera de delar av inventeringsområdet som är av betydelse för biologisk mångfald.

Figur 1: Inventeringsområdets placering, sydväst om Idre Fjäll skidanläggning, och cirka 9 kilometer nordöst om Idre tätort.

2 Metod

2.1 Metodbeskrivning

Inventeringen har genomförts enligt Svensk Standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning* med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

2.2 Metodval i det här uppdraget

Naturvärdesinventeringen består av en förstudie och en fältinventering. Inventeringen har genomförts med detaljeringsgraden *Medel*, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet för ytor är 0,1 hektar, och för linjeformade objekt gäller att minsta obligatoriska karteringsenhet är objekt som är minst 50 meter långa och 0,5 meter breda. Vidare har naturvärdesinventeringen genomförts med tilläggen:

- *Värdeelement*
- *Detaljerad redovisning av artförekomst*

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

För förstudien, fältstudien och bedömningar ansvarade Daniel Tooke, Sweco Environment AB. Fältinventeringen utfördes mellan den 21/9 och 25/9, 2020. Ansvarig för rapportsammanställning var Daniel Tooke, och för interngranskning hos Sweco ansvarade Ruaridh Hägglund.

2.4 Informationskällor och litteratur

Ett flertal databaser och webbtjänster har använts för att kartlägga tidigare kända naturvärden och skyddade områden i inventeringsområdet. Ett antal dokument har vidare använts för att bedöma vikten av olika naturvårdsarter (se 2.7) och lagstiftningar. Samtliga källor som har använts som underlag för avgränsningar och bedömningar i det här uppdraget listas i referenslistan på sida 22 i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För datafångst i fält användes mobiltelefon och läsplatta med applikationen Collector för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–15 meter. Efter datafångst i fält justerades vid behov gränser med hjälp av kartor och ortofoton i ArcMap 10.7.

GIS-data i form av shapefiler över samtliga naturvärdesobjekt, värdeelement, och artfynd finns upprättade.

2.6 Avvikelser och möjliga felkällor

Olika naturvårdsarter är synliga under olika delar av säsongen. Därmed är arter som inte varit möjliga att se vid inventeringstillfället och som inte finns inrapporterade sedan tidigare inte omnämnda i rapporten.

2.7 Definition av naturvårdsarter

Naturvårdsarter är arter som indikerar att ett område har förhöjt naturvärde och/eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Hotade arter och rödlistade arter ingår bland naturvårdsarterna och tillmäts större betydelse än övriga naturvårdsarter i bedömningen av artvärde.

Rödlistade arter

Rödlistade arter är en art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Arterna som ingår anges i sex olika kategorier:

RE	Nationellt utdöd
CR	Akut hotad
EN	Starkt hotad
VU	Sårbar
NT	Missgynnad

DD Kunskapsbrist

Hotade arter

Hotade arter är arter som rödlistats i någon av kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU).

Fridlyst/skyddad art

Fridlysta eller skyddade arter är arter som omfattas av förbud enligt 4-9§§ Artskyddsförordningen.

Signalart

Signalarter använts inom bland annat Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering samt Trafikverkets inventering av artrika vägkanter för att indikera skyddsvärda naturmiljöer.

Nyckelarter

Är en art vars förekomst på ett avgörande sätt påverkar förutsättningar för biologisk mångfald.

Ansvarsarter

Arter som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografiskt område i Sverige eller regionen.

Typiska arter

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU's art- och habitatdirektiv.

3 Resultat

3.1 Inventeringsområdet och det omgivande landskapet

Inventeringsområdet ligger sydväst om Idre Fjäll skidanläggning, beläget runt fjället Gränjesvålen. Åt nordöst gränsar därför inventeringsområdet mot Dähliebyn, vilket är Idre Fjälls stugby. Åt norr ligger flertalet skidnedfarter varvat med stråk av barrskogsmark som domineras av tall och gran. Åt väst och sydväst gränsar inventeringsområdet mot utsträckta myrmarksområden med flertalet mindre sjöar. Terrängen i dessa myrmarksområden är betydligt flackare och våtare än inom inventeringsområdet, och träden står ofta mycket gles i den öppna myrmarken. Åt syd till sydöst breder mer eller mindre obruten barrskog ut sig.

Själva inventeringsområdet består av en mosaik av olika naturtyper. I regel består området av olika typer av skogsmark som korsas av skidnedfarter och underhållsvägar. Området sluttar mot sydväst, och längs sin sydvästra kant finns flertalet öppna myrmarker med hög markfuktighet, medan torrare områden är lokaliserade högre upp mot nordöst.

Skogen inom inventeringsområdet består främst av två olika typer. Majoriteten av området består av barrskogsområden som ofta domineras av tall (figur 2). Dessa områden bär i regel tydliga spår av mänsklig påverkan och skogsbruk, med körspår från skogsmaskiner, samt avsågade stubbar, grenar och stammar. Dessa områden har i regel relativt torr markfuktighet och fältskiktet domineras oftast av ljung och blåbär.

Den andra typen av skogsmark återfinns oftast runt områdets många små bäckar och i svackor i terrängen. Här är fuktighetsgraden ofta mycket hög, och trädsiktet domineras av gran. Dessa skogspartier (figur 3) ger intrycket av att vara äldre och bär betydligt färre spår av mänsklig aktivitet. Träden står ofta tätt och har rikligt med lavar och mossor på sig, och dessa områden har tydliga sumpskogskaraktärer, med rinnande och stillastående vatten, lummiga bottensikt med mycket mossor och rikligt med fallen död ved.

Figur 2: Gallrade tallskogsområde i inventeringsområdets östra del.

Skogsområdena bryts ofta av breda skidnedfarter. Dessa stråk är kraftigt påverkade av mänsklig aktivitet och är i regel fria från träd och buskar. Fältskiktet domineras främst av gräs men på många platser är mycket stora partier helt fria från växtlighet, och domineras där av barlagt grus.

Figur 3: Fuktigt sumpskogsområde i inventeringsområdets mellersta del.

Myrmarkerna (figur 4) i inventeringsområdets sydvästra är till stor del trädbevuxna men träställning är glesare jämfört med skogsmarkerna högre upp. Träden är även förhållandevis små, och det finns ofta gott om smala torrakor på myren.

Markfuktigheten är hög och bottenskiktet domineras nästan uteslutande av praktvitmossa, men det finns även inslag av växter så som starr, blåbär och hjortron. Dessa myrmarker dominerar även markerna utanför inventeringsområdet åt sydväst.

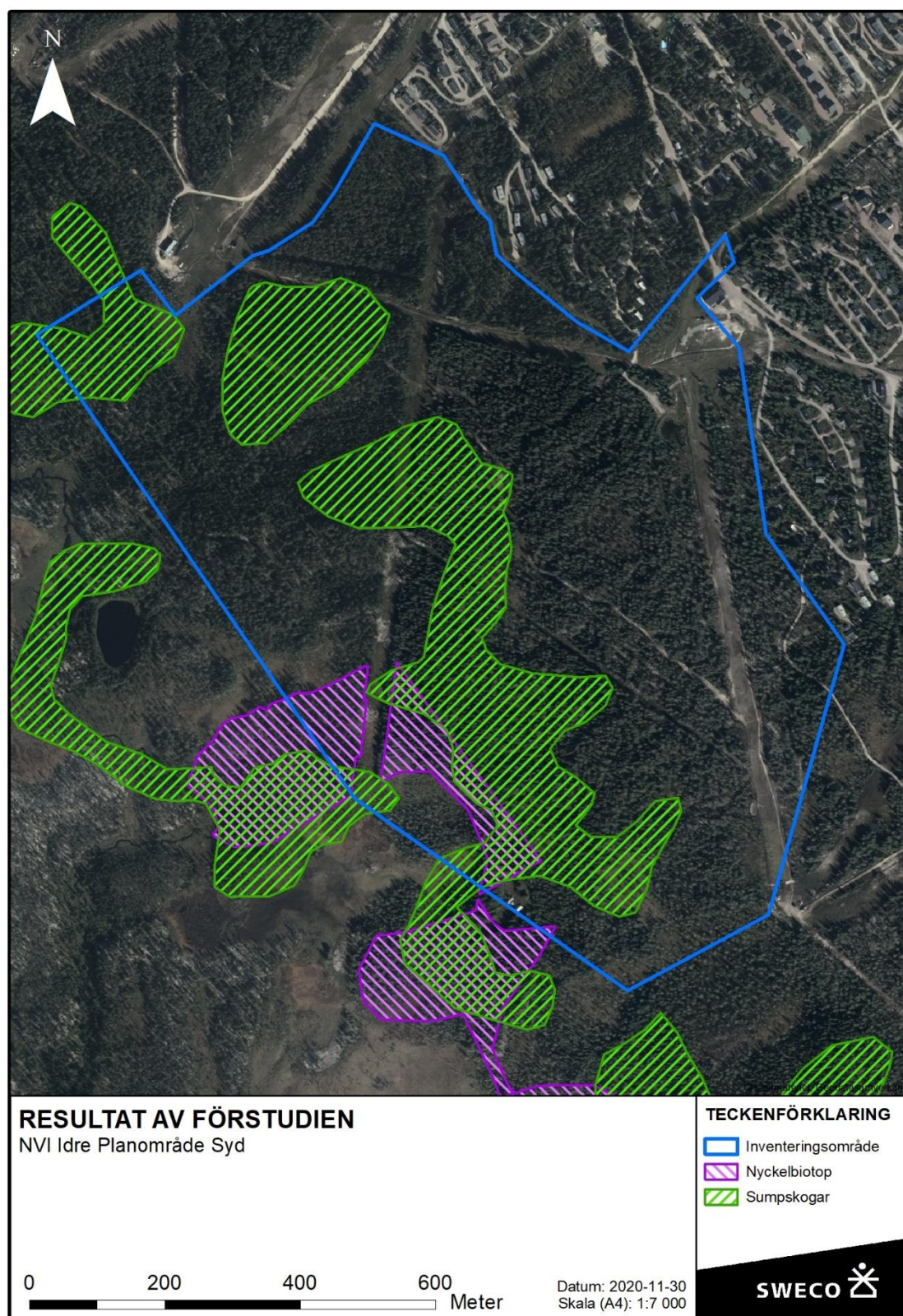
Figur 4: En öppen myrmark längs inventeringsområdets sydvästra gräns.

3.2 Resultat av förstudien

Figur 5 sammanfattar tidigare känd kunskap om naturvärden och skyddad natur i inventeringsområdet och det omgivande landskapet.

Det finns bland annat av Skogsstyrelsen två identifierade nyckelbiotoper inom gränserna för inventeringsområdet. Nyckelbiotoper är ofta rester av biotoper som har försvunnit ur det omkringliggande landskapet, och de är ofta av stor vikt för den biologiska mångfalden och förväntas ha en hög andel rödlistade arter. För åtgärder inom en nyckelbiotop krävs samråd med Skogsstyrelsen, oberoende om nyckelbiotopen är registrerad eller ej.

Stora delar av inventeringsområdet är även registrerade som skogsmarker med trolig sumpskogskaraktär av Skogsstyrelsen. Sumpskogar är förhållandevis ovanliga biotoper i landet, och karakteriseras av skogsmark med hög mark- och luftfuktighet och ofta rikligt med småvatten och vattendrag. Sumpskogar hyser ofta en unik flora och fauna som är beroende av den höga fuktigheten, och har gott om rödlistade arter. I och med den höga fuktigheten och tendens att återfinnas i topografiska sänkor eller närheten av vattendrag och kärr har sumpskogar rent historiskt varit svåra att exploatera eller bruka, och är i regel mer orörda än andra skogsområden.

Figur 5: En karta över de områden som av Skogsstyrelsen identifierats som nyckelbiotoper eller sumpskog inom eller i nära angränsning till inventeringsområdet.

3.3 Resultat av fältstudien

3.3.1 Naturvärdesobjekt

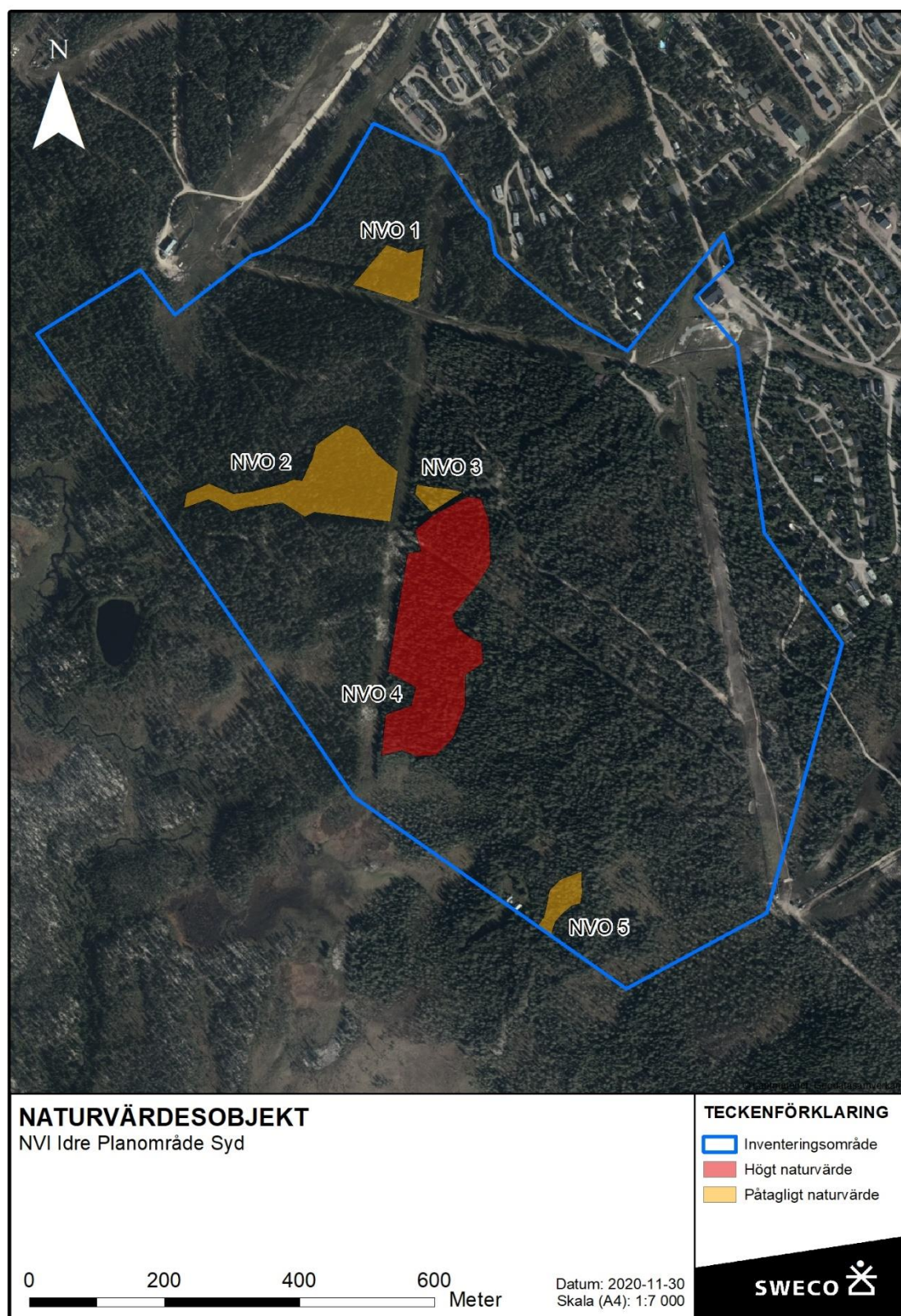
Totalt har fem naturvärdesobjekt avgränsats inom inventeringsområdet. Samtliga naturvärdesobjekt består av naturtypen *skog och träd*. Dessa områden karakteriseras framförallt av förhållandevis orörda sumpskogsområden med flerskiktade trädsikt, goda inslag av äldre träd, rikligt med död ved och enstaka till flertalet fynd av naturvårdsarter.

De delar av inventeringsområdet som inte avgränsats som naturvärdesobjekt består framförallt av naturtyperna *skog och träd* eller *infrastruktur och bebyggd mark* med tydliga spår av mänsklig påverkan och aktivitet, låg diversitet av arter och avsaknad av naturvårdsarter. Områden med naturtypen *myr* avgränsades inte heller som naturvärdesobjekt, delvis då naturtypen är vanlig i det omkringliggande landskapet, men även då myrmarkerna inom inventeringsområdet hade enbart enstaka förekomster av värdefulla strukturer, samt att inga naturvårdsarter registrerades i dessa områden. Det bör dock noteras att eftersom fältstudien ägde rum relativt sent på säsongen kan flera naturvårdsarter knutna till just myrmarker ha förbisetts.

Naturvärdesobjekten som avgränsades fördelar sig i de olika naturvärdesklasserna enligt tabell 1 nedan. Naturvärdesobjekten redovisas på karta i figur 6. Detaljerade objektbeskrivningar över de enskilda naturvärdesobjekten som har avgränsats finns i objektskatalogen i bilaga 1.

Tabell 1: Resultatet av fältinventeringen. Antal identifierade naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

Naturvärdesklass	Antal naturvärdesobjekt (NVO)
1 – Högsta naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.	0
2 – Högt naturvärde Av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.	1
3 – Påtagligt naturvärde Av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.	4

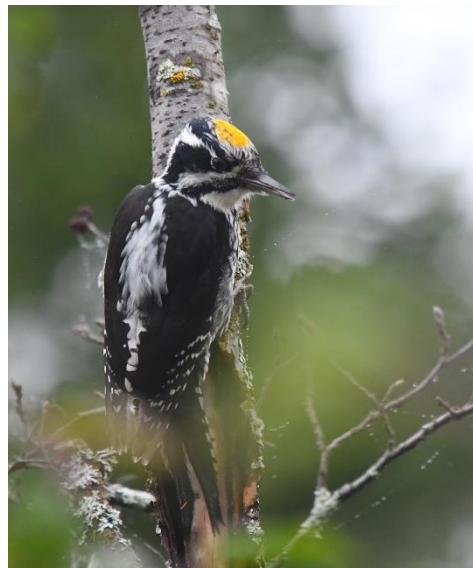
Figur 6: En karta över placering och utsträckning av de naturvärdesobjekt som avgränsats under fältstudien.

3.3.2 Fynd av naturvårdsarter

Vid naturvärdesinventeringen påträffades totalt 8 naturvårdsarter. Tidigare inrapporterade fynd i Artportalen inkluderade fynd av de rödlistade arterna stenfalk^{NT} och tretåig hackspett^{NT} (figur 7 & 8). Alla svenska fågelarter är fridlysta enligt 4§ artskyddsförordningen, men stenfalk^{NT} och tretåig hackspett^{NT} är även listade som prioriterade fågelarter enligt 30 § Skogsvårdslagen, bilaga 4. Ett fynd av tretåig hackspett gjordes även under fältstudien. Även om stenfalk inte noterades under fältstudien bedöms det som troligt att arten fortfarande finns i och nyttjar inventeringsområdet i dagsläget.

Figur 7: Stenfalk. Foto av Kjell Ekelund, Artfakta.se.

Figur 8: Tretåig hackspett. Foto av Alan Dalton, Artfakta.se.

Utöver tretåig hackspett registrerades under fältstudien 6 andra naturvårdsarter. Bland annat gjordes rikligt med fynd av revlumner (figur 9) och mattlumner (figur 10), som liksom övriga lummerväxter är fridlysta i hela landet enligt 9§ artskyddsförordningen.

Det gjordes även flertalet fynd av den rödlistade vedsvampen violmussling^{NT} (figur 11). Violmussling^{NT} agerar även som en viktig signalart i olika typer av barrskog, och signalerar för naturliga skogar som haft långvariga inslag av gamla träd och död ved. Den är även en typisk art för natura-2000 naturtypen *Västlig taiga* (9010).

Figur 9: Revlumner.

Figur 10: Mattlumner.

Figur 11: Violmussling.

Ett fynd gjordes av den rödlistade laven varglav^{NT} (figur 12). Utöver att vara rödlistad är varglaven även en bra signalart, som indikerar skogs- och myrmarker som under lång och kontinuerlig tid haft inslag av gamla och döda träd med solbelyst, torr och grånad ved.

Ett fynd gjordes av lunglav^{NT} (figur 13), som även den är rödlistad. Lunglav^{NT} är en av landets främsta signalarter och indikerar närvaron av väldigt gamla lövträd eller skogsbestånd med höga naturvärden. Lunglav^{NT} är även en typisk art för natura-2000 naturtypen *Västlig taiga* (9010).

Det gjordes även ett fynd av tjäder (figur 14). Likt tretåig hackspett och stenfalk är tjädern en prioriterad fågelart enligt 30§ Skogsvårdslagen, bilaga 4. Den är även en av de fåtal typiska arter för natura-2000 naturtypen *skogsklädd myr* (91D0).

Figur 12: Varglav. Foto av Fredrik Wilde, Artfakta.se.

Figur 13: Lunglav.

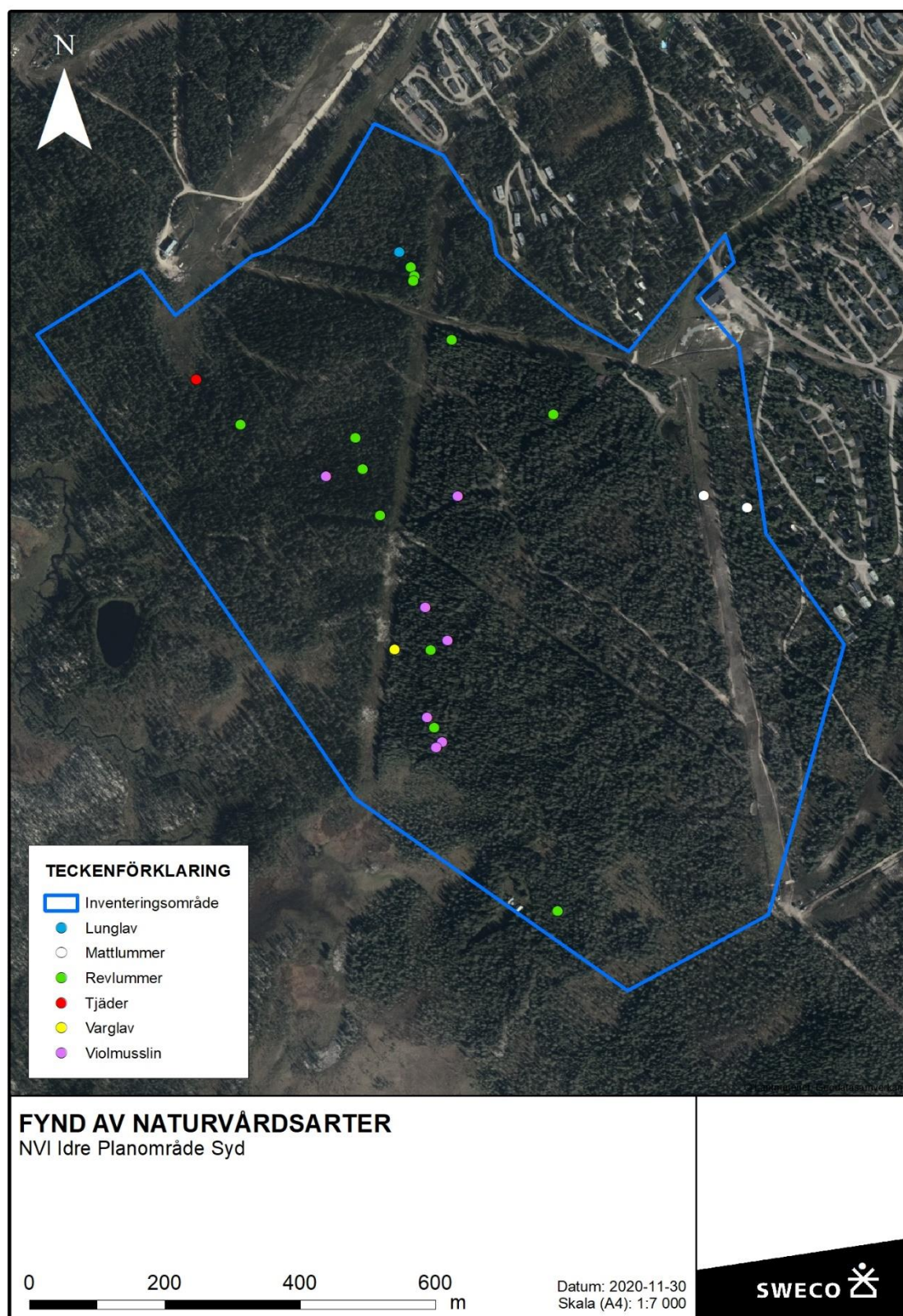

Figur 14: Tjäder. Foto av Pekka Anderman, Artfakta.se.

I tabell 2 sammanfattas alla naturvårdsarter som påträffats inom inventeringsområdet, antingen under förstudien eller under fältinventering. Alla fynd av naturvårdsarter som påträffats under fältstudien redovisas på karta i figur 15.

Tabell 2: En sammanfattning av de naturvårdsarter som påträffats under förstudien och fältstudien, källa och datum för observationen, samt vilken typ av naturvårdsart arten faller under.

Svenskt namn	Latinskt namn	Källa för observation	Datum för fynd	Typ av naturvårdsart
Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	Artportalen	2011-04-21 2012-09-28 2016-06-29	Skyddad art (fridlyst 4§), prioriterad fågelart, Rödlistad (Nära hotad, NT).
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	Artportalen, Fältstudie	2012-03-16 2015-06-23 2015-06-24 2016-03-06 2018-03-17 2020-09-22	Skyddad art (fridlyst 4§), prioriterad fågelart, Rödlistad (Nära hotad, NT).
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	Fältstudie	2020-09-21 – 2020-09-25	Skyddad art (fridlyst 9§).
Mattlummer	<i>Lycopodium clavatum</i>	Fältstudie	2020-09-21 – 2020-09-25	Skyddad art (fridlyst 9§).
Violmussling	<i>Trichaptum laricinum</i>	Fältstudie	2020-09-22 – 2020-09-25	Rödlistad (Nära hotad, NT), signalart, typisk art (Västlig taiga, 9010).
Varglav	<i>Letharia vulpina</i>	Fältstudie	2020-09-23	Rödlistad (Nära hotad, NT), signalart.
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	Fältstudie	2020-09-22	Rödlistad (Nära hotad, NT), signalart, typisk art (Västlig taiga, 9010).
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	Fältstudie	2020-09-24	Skyddad art (fridlyst 4§), prioriterad fågelart, typisk art (skogsklädd myr, 91D0).

Figur 15: En karta över de fynd av naturvårdsarter som gjordes under fältstudien.

3.3.3 Fynd av värdeelement

Under fältstudien avgränsades totalt 26 värdeelement. De värdeelement som avgränsats bestod av *värdefulla träd* (figur 16), *död ved* (figur 17), *småvatten* (figur 18) och *klippor och block* (figur 19).

Fem fynd av *värdefulla träd* gjordes under fältstudien. *Värdefulla träd* inkluderar träd som är markant grövre än övriga träd i sin omgivning, samt stående döda träd och träd med utvecklade håligheter i sin huvudstam. Grova, döda eller urholkade träd är viktiga element som signalerar om äldre skogsområden, och många viktiga arter är beroende av dessa träd.

16 fynd av *död ved* gjordes under fältstudien. *Död ved* är en indikator av äldre skogsområden med en låg grad av mänsklig påverkan. Många arter av insekter, vedsvamp, lavar och fåglar är beroende av förekomsten av död ved.

Småvatten och *klippor och block* i sin tur bidrar med ökad variation i landskapet och skapar unika förutsättningar för olika arter som annars inte skulle kunna existera i området. Totalt fyra fynd av *småvatten* och ett fynd av *klippor och block* gjordes under fältstudien.

I figur 20 redovisas fynden av värdeelement på karta. En mer detaljerad beskrivning av de individuella värdeelementen går att finna i bilaga 2.

Figur 16: Värdefullt träd.

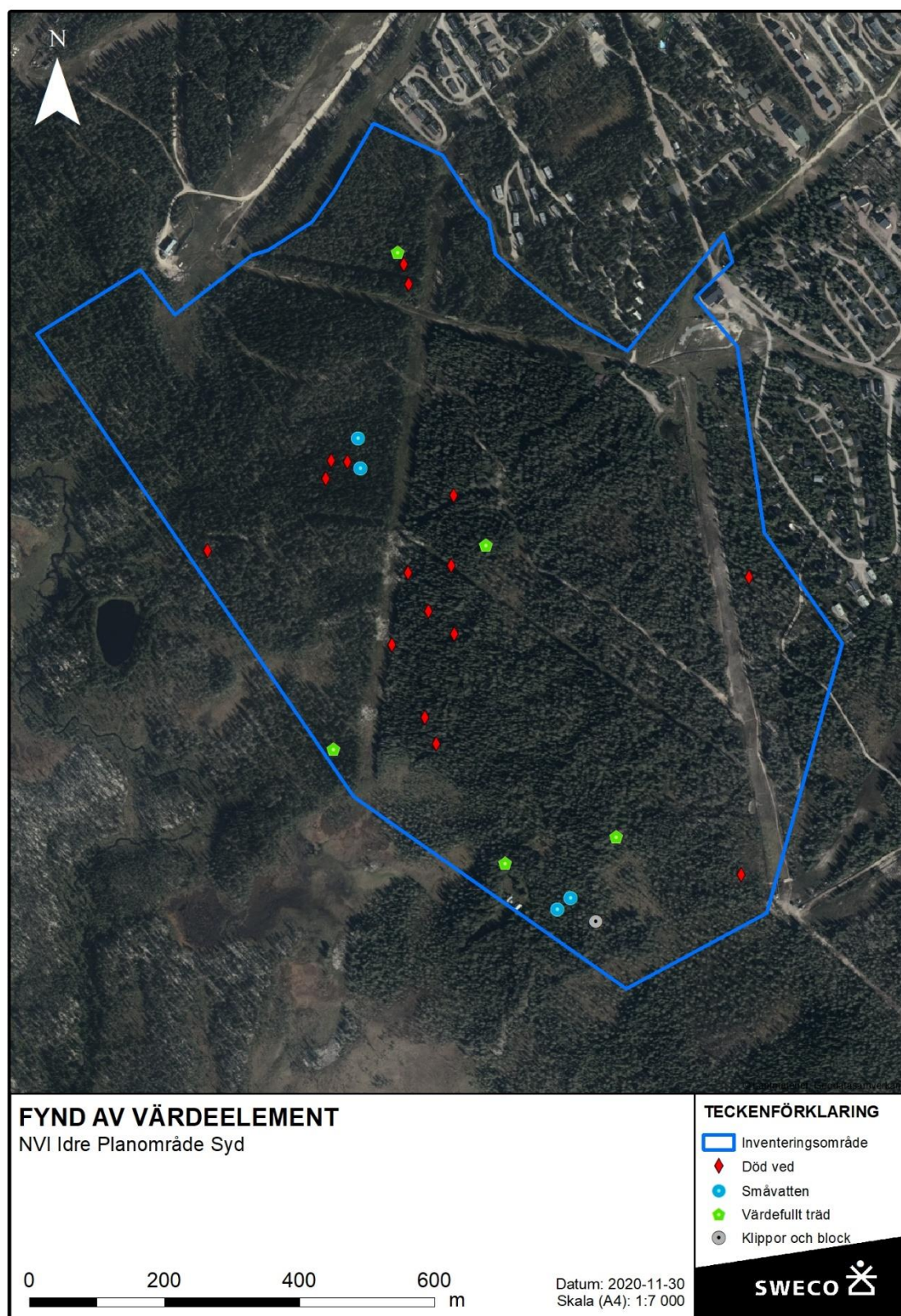
Figur 17: Död ved.

Figur 18: Småvatten.

Figur 19: Klippor och block.

Figur 20: En karta över de fynd av värdeelement som gjordes under fältstudien.

4 Diskussion och slutsats

Sammanfattningsvis har majoriteten av inventeringsområdet obetydliga naturvärden, främst knutna till enskiltade och monotona skogsområden med tydliga spår av mänsklig aktivitet i form av skogsbruk. Skidbackar och myrmarker har även bedömts hysa obetydliga naturvärden. Dessa skogsmarker och myrmarker bedöms även bägge som vanliga i det omkringliggande landskapet. Dock skall det noteras att på grund av att inventeringen ägde rum relativt sent på säsongen bör bedömningen av myrmarker ses som preliminär.

Fyra områden inom inventeringsområdet har bedömts hålla påtagliga naturvärden, och ett område har bedömts hålla höga naturvärden, och dessa har avgränsats till naturvärdesobjekt. Dessa områden är framförallt knutna till fuktiga skogsmarker med sumpskogskaraktär, oftast belägna i närheten av bäckar eller i sänkor. Naturvärdesobjekt med olika naturvärdesklasser kräver olika grad av hänsyn i samband med exploatering enligt Svensk Standard SS 199000:2014:

- **Naturvärdesklass 3: Påtagligt naturvärde.**
Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större, samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
- **Naturvärdesklass 2: Högt naturvärde.**
Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

De naturvärden som registrerats inom dessa avgränsade naturvärdesobjekt är framförallt knutna till:

- **Flerskiktad barrskog med inslag av gamla individer av gran och tall.**
Flerskiktad skogsmark med både unga, medelålders och gamla träd tyder på att skogsområdet har funnits länge och hyser en mer varierad och komplex naturmiljö än områden med enbart yngre träd. Flerskiktade skogsområden med inslag av äldre individer är mycket känsliga för exploatering i form av avverkning, då dessa element tar flera århundraden att återskapas naturligt.
- **Förekomst av sumpskog.**
Sumpskogar är förhållandevis ovanliga biotoper och hyser ofta en unik flora och fauna som är beroende av den höga fuktigheten, och har ofta gott om rödlistade arter. Sumpskogar är mycket beroende av vattentillförsel, och är därför känsliga för exploatering i form av dikning, dränering eller att vattendragen som förser området med vatten leds undan eller blockeras.
- **Förekomst av flertalet naturvårdsarter.**
Inventeringsområdet har goda förekomster av flertalet naturvårdsarter. Dessa består både av rödlistade arter i behov av skydd, samt signalarter vars närvaro hänvisar tyder på områden med goda naturvärden. Flertalet av dessa arter är känsliga för exploatering, då de kräver mycket specifika livsmiljöer. Lunglav^{NT} kräver exempelvis förekomst av äldre lövträd i halvöppna skogsområden med hög luftfuktighet, och gynnas därmed påtagligt av förekomsten av sumpskogar. Andra naturvårdsarter inom inventeringsområdet är nära knutna till förekomst av död ved, vilket diskuteras nedan.
- **Förekomst av grov död ved.**
Förekomst av grov död ved är ofta synonymt med gamla, orörda skogsområden som inte brukas. Många arter av vedsvampar, insekter och fågel är helt beroende av död ved, antingen

som boplats eller för att söka föda, och dessa arter lever enbart där död ved finns. Exempelvis är varglav^{NT}, violmussling^{NT} och tretåig hackspett^{NT} helt beroende av förekomsten av död ved. Typen av död ved som krävs för dessa arter är dock olik beroende på art. Varglav^{NT} är i behov av gammal, solbelyst och torr ved i öppen mark och växer ofta på torrakor, högstubbar och ibland även gamla lador. Violmussling^{NT} finns istället oftast på omkullfallna stammar av gran och tall i mer slutna och fuktiga områden. Förekomsten av död ved i skogsmark är särskilt känslig för exploatering i form av olika typer av skogsbruk, så som avverkning av döda träd, torrakor och högstubbar, samt gallring och bortforsling av fallna träd.

- **Förekomst av småvatten, vattendrag och en varierande fuktighet.**

Närvaro av vatten i olika former bidrar med en ökad variation i landskapet, och skapar livsmiljöer för flertalet olika arter som är beroende av ökad fuktighet samt stillastående eller rinnande vatten. Denna typ av värdelement är likt sumpskogar känsliga för dikning och dränering.

5 Källor

5.1 GIS-källor

Källa	Kartskikt över	Hämtat
ArtPortalen	Naturvårdsarter som har rapporterats in till systemet i Artportalen. Buffertzon 200 meter utanför inventeringsområdet. Fynd inrapporterade mellan åren 2000 till 2020.	2020-09-18
ArtPortalen	Värdefulla träd som har rapporterats in till systemet i Artportalen. Fynd inrapporterade mellan åren 2000 till 2020.	2020-09-18
Naturvårdsverket	Nationalparker	2020-10-13
Naturvårdsverket	Art- och habitatdirektivet: Natura 2000-områden	2020-10-13
Naturvårdsverket	Natura 2000-områden fågelskyddsområde	2020-10-13
Naturvårdsverket	Naturresevat	2020-10-13
Naturvårdsverket	Riksintresse naturvård	2020-10-13
Naturvårdsverket	Vattenskyddsområde	2020-10-13
Naturvårdsverket	Våtmarksinventeringen	2020-10-13
Naturvårdsverket	Djur- och växtskyddsområde	2020-10-13
Naturvårdsverket	Skogligt biotopskyddsområde	2020-10-13
Naturvårdsverket	Naturminne	2020-10-13
Naturvårdsverket	Naturvårdsavtal	2020-10-13
Skogsstyrelsen	Naturvärdesobjekt	2020-10-13
Skogsstyrelsen	Nyckelbiotoper	2020-10-13
Skogsstyrelsen	Sumpskogar	2020-10-13
Skogsstyrelsen	Biotopskyddsytta	2020-10-13
Länsstyrelsen	Värdeetrakter blandskog, granskog och barrskog	2020-10-13

5.2 Litteratur

Naturvårdsverket 2009. Handbok för artskyddsförordningen, Del 1 – *Fridlysning och dispenser*. Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket 2009. Handbok för artskyddsförordningen, Del 2 – *Preparering, handel och förevisning*. Naturvårdsverket, Stockholm.

Skogsstyrelsen 2019. *Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Svenska institutet för Standarder, 2014. Svensk Standard SS 199000:2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Svenska institutet för Standarder, Stockholm.

Svenska institutet för Standarder, 2014. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*. Svenska institutet för Standarder, Stockholm.

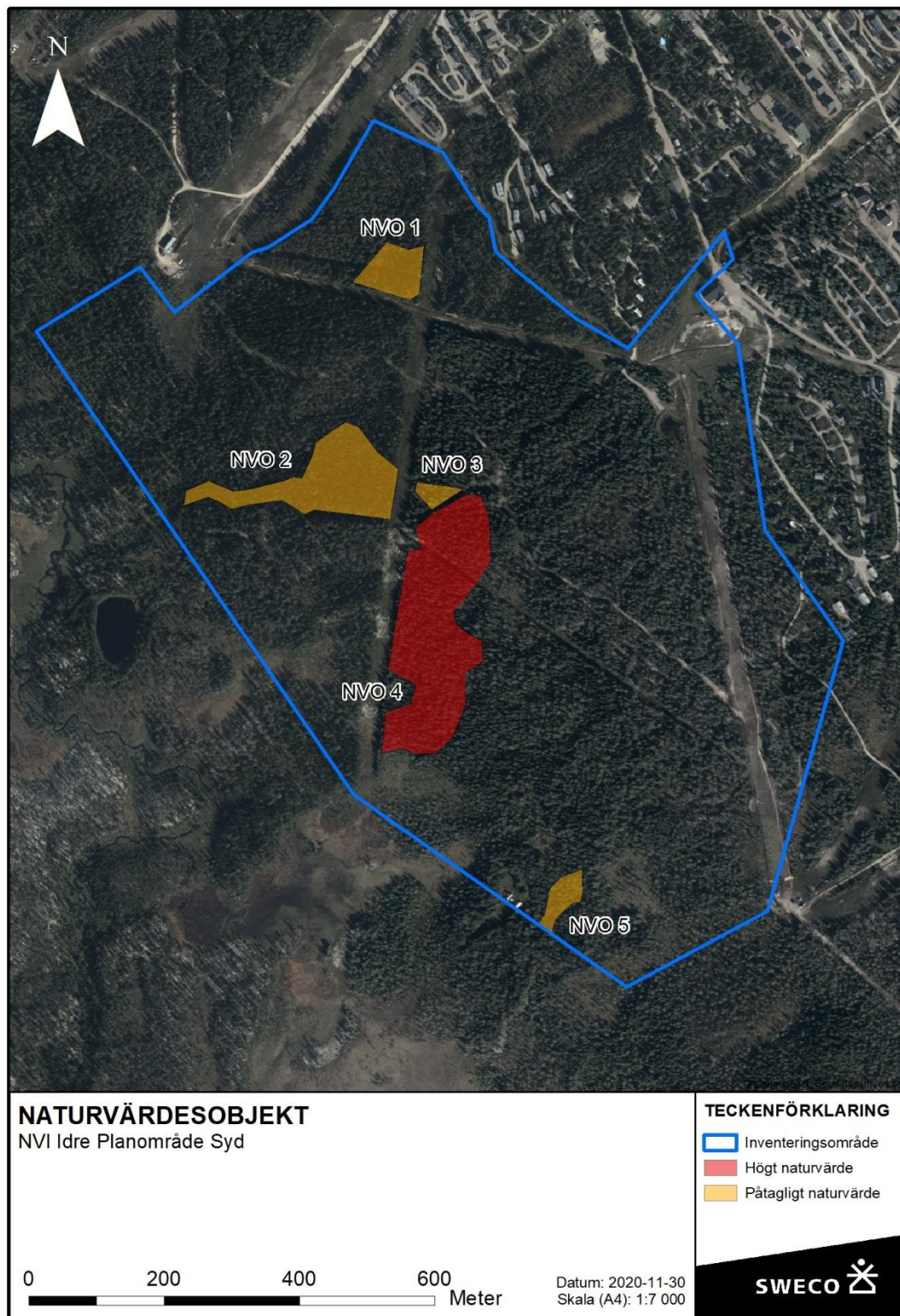
Sveriges Lantbruksuniversitet, Artdatabanken 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.

Naturvärdesinventering
Idre Planområde Syd
Bilaga 1 – Objektskatalog

Objektskatalog

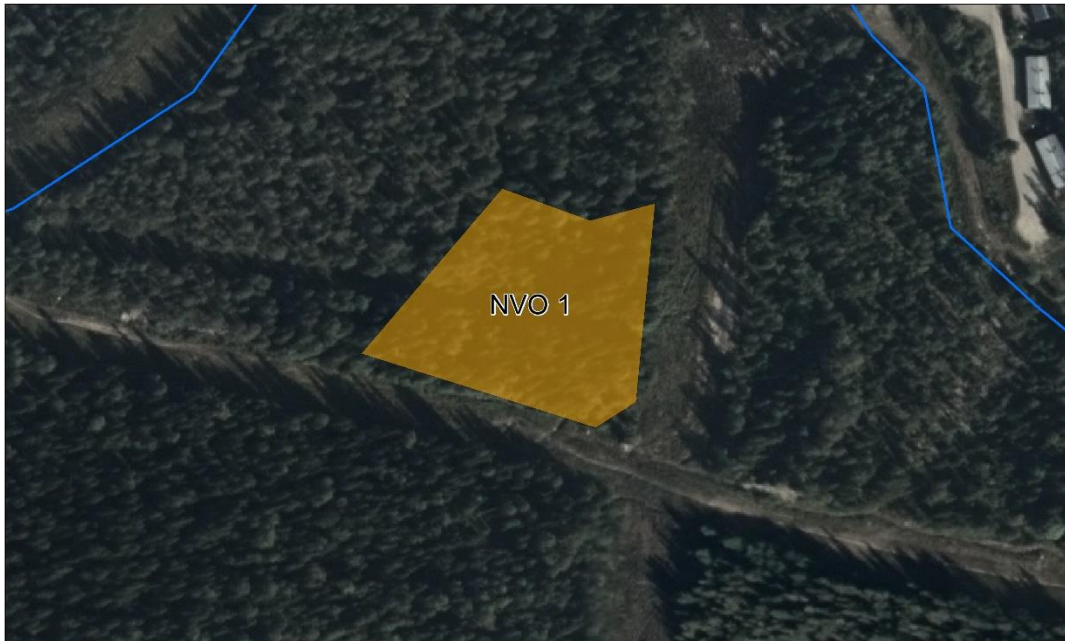
I denna bilaga redovisas samtliga naturvärdesobjekt (NVO, figur 1) som avgränsats under fältstudien.

Figur 1: En karta över de naturvärdesobjekt (NVO) som avgränsats under fältstudien.

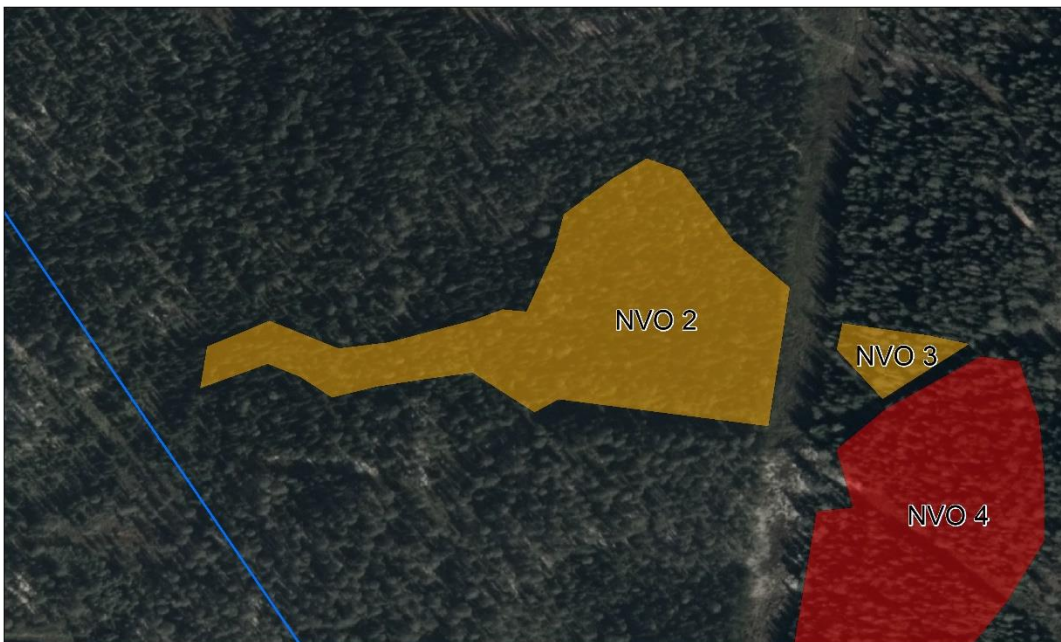

Naturvärdesobjekt nr	1
Naturvärdesklass	3 Påtagligt naturvärde
Areal (ha)	0,56
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Granskog, gransumpskog
Naturvårdsarter	Lunglav, revlumner
Artvärde	Genom förekomst av enstaka naturvårdsarter bedöms objektet hålla visst artvärde.
Biotopvärde	Genom förekomst av ett flerskiktat och varierande trädskikt, en sluttande och varierande topografi med varierande fuktighet, god förekomst av värdeelement så som värdefulla träd, död ved och en bäck bedöms objektet hålla visst biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	Västlig taiga (9010), ej fullgod.
Beskrivning	<p>Objektet utgörs av ett parti barrdominerad skog med visst lövinslag. Trädskiktet är luckigt och flerskiktat, med inslag av yngre till medelålders individer, samt enstaka äldre träd. Det dominerande trädslaget är gran, men det finns även inslag av tall, enstaka björkar och någon sälj. Buskskiktet består av enstaka lågvuxna enbuskar. Fältskiktet domineras primärt av blåbär och lingon, men det finns goda inslag av fräken runt objektets fuktigare partier. I de täta partierna i objektets södra del domineras fältskiktet nästan helt av harsyra. Bottenskiktet är varierande, med inslag av spärrvitmossa, kammosa, husmossa, väggmossa och björnmossa.</p> <p>En bäck löper från norr till söder längs objektets västra kant, och runt bäcken är vegetationen tydligt fuktgynnad. Objektet har även en god förekomst av död ved i olika tjocklekar och olika ålder. Området har även en låg grad av mänsklig inverkan i sitt kärnområde, men det finns spår av skogsbruk i form av gallring längs dess utkanter.</p>
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla påtagligt naturvärde
Inventerare	Daniel Tooke
Säker eller preliminär bedömning	Säker

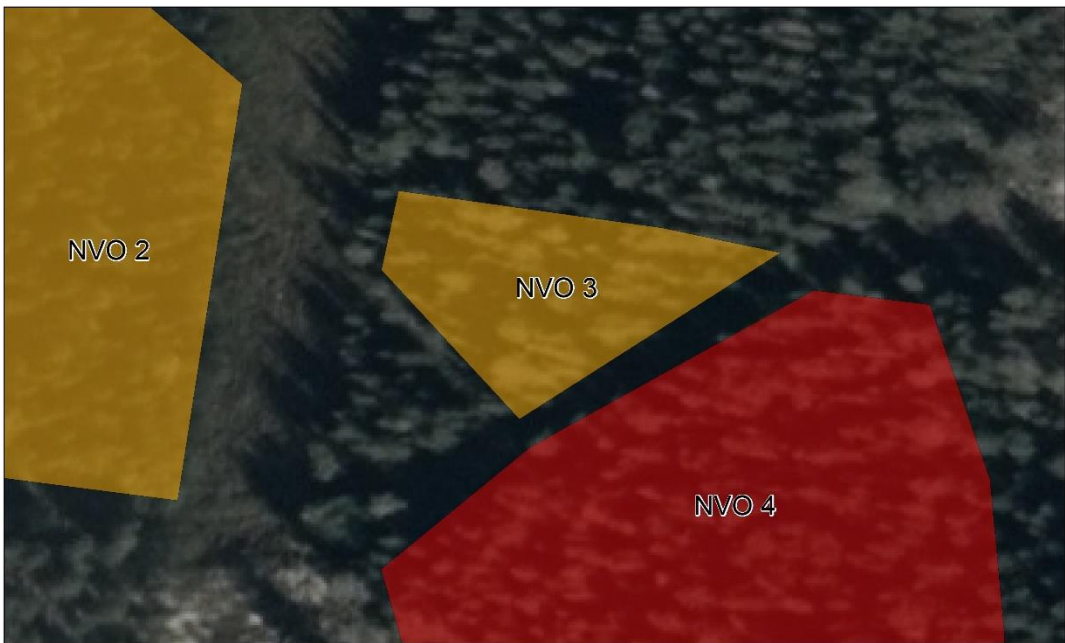
Figur 2: Representativ bild (ovan) och karta (under) av naturvärdesobjekt 1.

Naturvärdesobjekt nr	2
Naturvärdesklass	3 Påtagligt naturvärde
Areal (ha)	1,97
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Gransumpskog
Naturvårdsarter	Violmussling, revlummer
Artvärde	Genom förekomst av enstaka naturvårdsarter bedöms objektet hålla visst artvärde.
Biotopvärde	Genom förekomst av en sumpskog som är en ovanlig biotop i området, ett flerskiktat trädskikt med inslag av gamla träd och förekomst av en stor mängd värdeelement så som död ved, småvatten och bäckar bedöms objektet hålla påtagligt biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	Västlig taiga (9010).
Beskrivning	<p>Objektet utgörs av ett område tät grandominerad sumpskog. Träden står tätt, och trädskiktet är flerskiktat med alltifrån unga till gamla individer av gran, enstaka tallar och björkar. Majoriteten av träden har gott om skägglav, blåslav och näverlav växande på sig. Buskskiktet är så gott som icke existerande. Fältskiktet består framförallt av blåbär, lingon, gräs, björkpyrola och revlummer. Bottenskiktet är mycket framträdande och lummigt, med goda inslag av spärvitmossa, kammossa, björnmossa och rundmossor.</p> <p>Objektet sluttar och har en varierande topografi. Fuktighetsgraden är i regel mycket hög, med gott om pölar, småvatten och små bäckar som korsar objektet. Död ved av varierande ålder och tjocklek återkommer mycket ofta inom objektet, och ofta med gott om fnöskticka och klibbticka växande på sig. Objektet hyser en låg grad av mänsklig inverkan, med enbart enstaka spår av skogsbruk i form av avvercade stubbar och körspår längs med objektets utkanter.</p>
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla påtagligt naturvärde.
Inventerare	Daniel Tooke
Säker eller preliminär bedömning	Säker

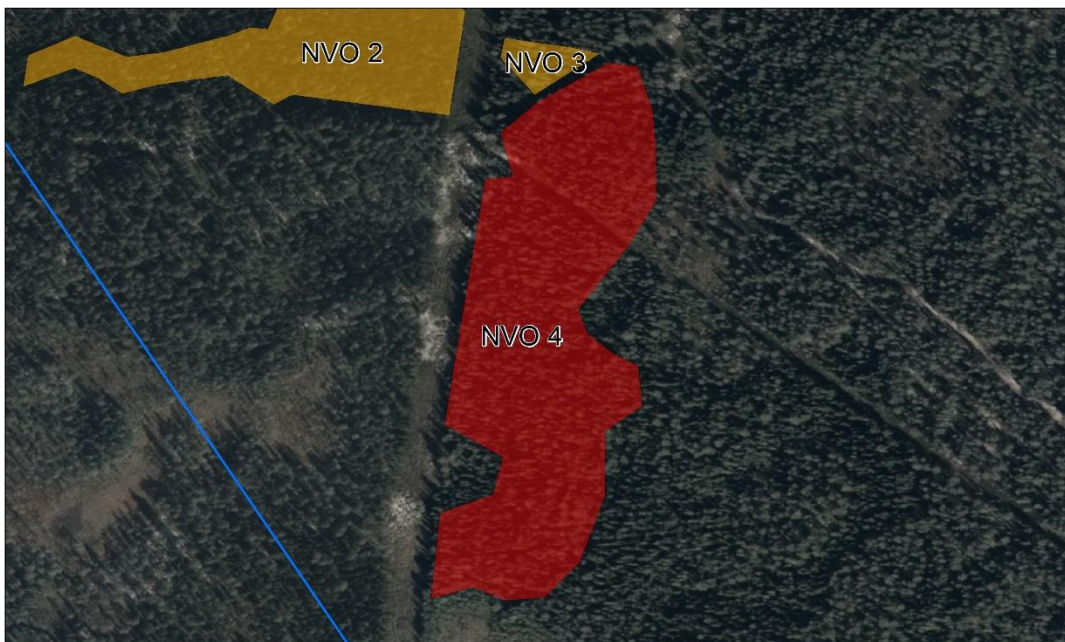
Figur 3: Representativ bild (ovan) och karta (under) av naturvärdesobjekt 2.

Naturvärdesobjekt nr	3
Naturvärdesklass	3 Påtagligt naturvärde
Areal (ha)	0,15
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Granskog
Naturvårdsarter	Violmussling
Artvärde	Genom förekomst av enstaka naturvårdsarter bedöms objektet hålla visst artvärde.
Biotopvärde	Genom förekomst av ett flerskiktat trädskikt, en varierande topografi och fuktighet, och värdelement i form av död ved av olika tjocklek och ålder bedöms objektet hålla visst biotopvärde
Natura 2000-naturtyp	-
Beskrivning	Objektet utgörs av ett litet granskogsbestånd beläget mellan en gallrad skog och en skidnedfart. Beståndet är flerskiktat och luckigt med inslag av unga och medelålders individer av gran, tall och enstaka björkar. Många av träden har rikligt med blåslav och skägglav växande på sig. Buskskiktet är så gott som icke existerande. Fältskiktet är relativt enformigt, med en stark dominans av blåbär, lingon, kråkbär och enstaka gräs. Bottenskiktet är mycket framträdande, med kammossa, väggmossa, husmossa, praktvitmossa, spärrvitmossa och björnmossa. Värdeelement i form av död ved av olika tjocklekar är relativt vanligt inom objektet. Objektet är sluttande och har en varierande terräng och fuktighetsgrad, och en relativt låg grad av märkbar mänsklig inverkan.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla påtagligt naturvärde.
Inventerare	Daniel Tooke
Säker eller preliminär bedömning	Säker

Figur 4: Representativ bild (ovan) och karta (under) av naturvärdesobjekt 3.

Naturvärdesobjekt nr	4
Naturvärdesklass	2 Högt naturvärde
Areal (ha)	3,76
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Gransumpskog, granskog
Naturvårdsarter	Violmussling, varglav, revlumner
Artvärde	Genom förekomst av enstaka naturvårdsarter samt en hög artrikedom av mossor, lavar och vedsvamp bedöms objektet hålla påtagligt artvärde.
Biotopvärde	Genom förekomst av flerskiktad granskog med hög naturlighet och inslag av gamla träd, inslag av områden med sumpskogskaraktär, rikligt med grov död ved, en varierande terräng med varierande fuktighetsgrad och närvaro av flertalet skogsbäckar bedöms objektet hålla påtagligt biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	Västlig taiga (9010), fullgod.
Beskrivning	<p>Objektet utgörs av en flerskiktad och olikåldrig granskog, med alltifrån unga till gamla träd. Trädskiktet domineras av gran, men har även inslag av tall och björk. Träden växer ofta tätt, och täcks av rikligt med näverlav, blåslav och skägglav. Skogen ger ett intryck av hög naturlighet, med rikligt med gamla träd och utan märkbara spår av mänsklig inverkan eller skogsbruk. Buskskiktet finns knappt. Fältskiktet domineras av blåbärsris och lingon, med inslag av exempelvis björkpyrola samt revlumner och fräken i de fuktigare partierna. Bottenskiktet är lummigt och framträdande, med inslag av spärrvitmossa, kammossa, björnmossa, husmossa, rundmossor och väggmossa.</p> <p>Objektet är svagt sluttande, med en varierande topografi. Fuktighetsgraden är i regel varierande från frisk till våt, med inslag av områden som är av sumpskogskaraktär. Död ved i form av fallna träd av olika tjocklek återkommer mycket ofta i objektet, och dessa täcks ofta av lavar, mossor och olika tickor. Flertalet bäckar korsar även objektet.</p>
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla högt naturvärde.
Inventerare	Daniel Tooke
Säker eller preliminär bedömning	Säker

Figur 5: Representativ bild (ovan) och karta (under) av naturvärdesobjekt 4.

Naturvärdesobjekt nr	5
Naturvärdesklass	2 Påtagligt naturvärde
Areal (ha)	0,30
Naturtyp	Skog och träd
Biotop	Gransumpskog
Naturvårdsarter	-
Artvärde	Genom avsaknad av några registrerade naturvårdsarter eller anmärkningsvärd artrikedom bedöms objektet hålla lågt artvärde. Dock bedöms det som troligt att objektet kan hysa naturvårdsarter som inte registrerades på grund av säsongen. Därmed bör bedömningen av artvärdet i detta objekt ses som preliminärt.
Biotopvärde	Genom förekomst av sumpskog som ovanlig biotop i området, ett flerskiktat trädsnitt och värdeelement så som död ved, småvatten och en bäck bedöms objektet hålla påtagligt biotopvärde.
Natura 2000-naturtyp	Västlig taiga (9010), ej fullgod.
Beskrivning	<p>Objektet utgörs av ett mindre område sumpskog som omger en liten men snabbt rinnande bäck. Trädsnittet är flerskiktat och domineras av unga till medelålders individer av gran med enstaka inslag av björk. Busksnittet är så gott som icke existerande. Fältsnittet är typiskt för naturtypen, och består främst av blåbär, gräs, fräken, lingon och ormbunkar. Bottensnittet är lummigt och framträdande, med inslag av spärrvitmossa, praktvitmossa, kammossa, björnmossa, väggmossa och rundmossor.</p> <p>Död ved av smalare tjocklek återkommer ofta inom objektet. Värdeelement så som enstaka småvatten finns, och fuktighetsgraden i objektet är i regel mycket hög, med många mindre pölar. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet åt söder. Området bär även en mycket låg grad av mänsklig inverkan från till exempel skogsbruk.</p>
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla påtagligt naturvärde.
Inventerare	Daniel Tooke
Säker eller preliminär bedömning	Preliminär

Figur 6: Representativ bild (ovan) och karta (under) av naturvärdesobjekt 5.

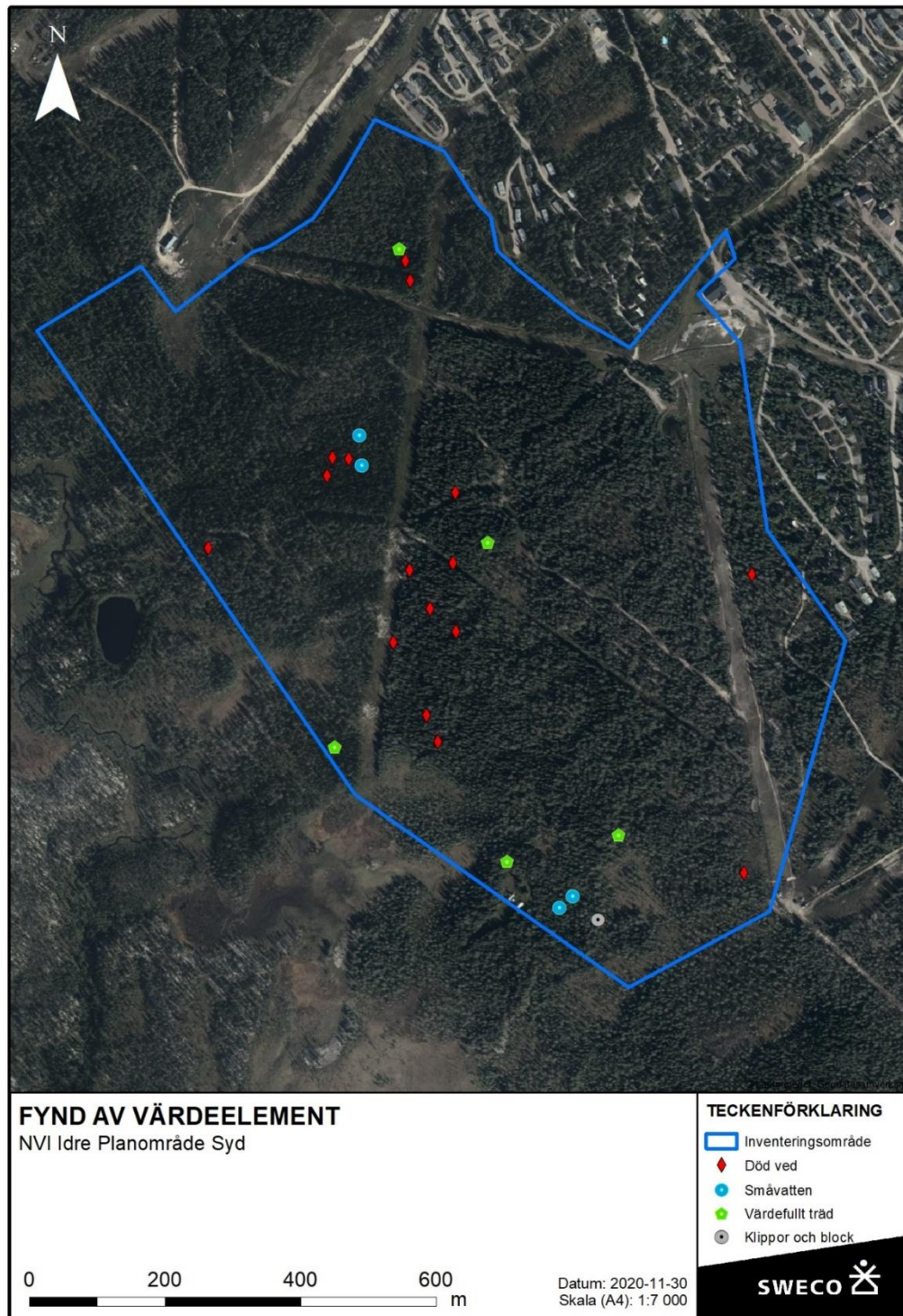
Naturvärdesinventering
Idre Planområde Syd
Bilaga 2 – Värdeelement

Värdeelement

I denna bilaga redovisas samtliga värdeelement (figur 1) som avgränsats under fältstudien. Detta inkluderar *död ved*, *småvatten*, *klippor och block* (tabell 1), och *värdefulla träd* (tabell 2).

Samtliga koordinater redovisas i koordinatsystemet SWEREF99_TM.

Figur 1: En karta över de värdeelement som avgränsats under fältstudien.

Tabell 1: Död ved, småvatten samt klippor och block.

Typ av värdelement	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat
Död ved	Stående död gran, ca 30 cm i diameter. Blåslav, skägglav och näverlavar växande på stammen.	385731,05	6863275,59
Död ved	En omkullfallen gran, rik på fnösticka och klibbticka	385738,44	6863246,12
Död ved	Omkullfallen död gran och stubbe. Stammen är relativt grov och veden är gammal. Näverlav, blåslav, mossor och violmuslin växer på stammen.	385804,90	6862933,59
Död ved	En gammal högstubbe av en tall. Veden är hård och torr.	385737,43	6862818,79
Död ved	Gammal och grov högstubbe av en tall, med rikligt med luddig skägglav och varglav växande på sig.	385713,22	6862712,04
Död ved	Gammal omkullfallen stam av en medelgrov tall. Stammen har rikligt med stocklav, bägarlav och blåslav växande på sig.	385439,91	6862851,11
Död ved	En samling av flera nedfallna granstammar.	385647,93	6862982,50
Död ved	En stor rotvälta av en medelstor gran.	385623,91	6862984,34
Död ved	En samling av flertalet medelgrova fallna granstammar på en liten yta.	385615,07	6862958,26
Död ved	Gammal uttorkad högstubbe av tall med rikligt med håligheter och blåslavar och vedlavar.	386241,84	6862812,13
Död ved	Torr gammal högstubbe av en tall. Tydliga spår av tidigare brand, och rikt med olika lavar på stammen.	386230,44	6862371,32
Död ved	Ett litet område med många fallna stammar av gran i olika tjocklekar.	385778,90	6862565,26
Död ved	Ett område med många fallna stammar av gran i olika tjocklekar och olika ålder.	385762,54	6862603,88
Död ved	En stor samling omkullfallna stammar av gran i olika tjocklekar	385806,08	6862728,15

	och olika ålder. Många är helt övervuxna med mossor och lavar.		
Död ved	En samling av flertalet fallna stammar av gran i olika tjocklekar och olika ålder.	385767,92	6862761,57
Död ved	Ett par torra högstubbar av gamla tallar.	385801,54	6862828,93
Småvatten	Ett litet, stillastående småvatten beläget i närheten av en liten bäck. Småvattnet är ca 4 kvadratmeter, och omges av gran och spärrovitmossa.	385667,22	6862972,83
Småvatten	Ett litet, stillastående småvatten på cirka 3 kvadratmeter. Småvattnet omges av fallna stammar av gran, gräs och spärrovitmossa.	385663,18	6863017,54
Småvatten	Ett cirka 6 kvadratmeter stort småvatten beläget under ett par granar. Vattnet omges av gräs, och vattnet är grumligt.	385977,89	6862336,48
Småvatten	En samling av mindre pölar tätt intill varandra. Pölarne omges av rikligt med mossor och enstaka granar. Vattnet är relativt klart.	385958,98	6862319,41
Klippor och block	En samling block och stenar.	386015,87	6862302,11

Tabell 2: Värdefulla träd.

Trädslag	Beskrivning	Diameter (cm)	X-koordinat	Y-koordinat
Salix	En grov och antagligen mycket gammal Salix med delad huvudstam och påtagliga håligheter i huvudstam och grenar. Stammen täcks med mossor, lunglav, blåslav och luddig skägglav.	82	385722,33	6863293,49
Tall	En gammal och grov tall med hög krona och pansarbark. Med stor sannolikhet mycket gammal.	65	385627,03	6862556,82
Tall	En stående död tall med tydliga håligheter i huvudstammen.	53	385880,90	6862388,58
Tall	En grov tall som är 62 cm i diameter, och har både hög krona och pansarbark som tecken på hög ålder.	63	385852,84	6862859,02
Tall	En grovt död tall som tappat all bark, och som har tydliga håligheter i stammen.	73	386045,84	6862427,56